

**Oameni care au fost,
oameni care rămân**

**Av. EMIL
SCHECHTER**

Și timpul trece. Închide în el din ce în ce mai multă tăcere. Copiii și nepoții celui care a fost, timp de aproape 30 de ani, secretarul general al Federației, av. Emil Schechter - Emilică, cum îi spuneau colegii, prietenii -, sunt de mult plecați în Israel. Minica - așa o alinta el pe draga lui soție - odihnește la *Filantropia*, muzeul în aer liber al evreimii bucureștene de ieri și de azi. Îi revăd chipul cu bunătatea întipărită în fiecare trăsătură. Ici-colo, cineva dintre „cei vechi” din Federație își deapănă propria-i versiune Schechter, cu numitorul comun, indiferent de formulare: era „*Bonté Tăcutul*” din *cronica postbelică a iudaismului din România*. Deschid, atunci, cartea, nescrisă încă, cu oameni din lumea primilor mei pași în calitate de ziarist la Revista Culturii Mozaic.

Bonomia pragmatică a secretarului general av. Emil Schechter - să mă lerte că-i spun altfel decât *domnu' Schechter*, cum se simțea bine să i se vorbească sau să se vorbească despre el - îl făcea să vadă lumea așa cum este. Să-i accepte cu seninătate legile nescrise, bune-rele; singurele funcționabile. Știa să elimine extremele în perceperea oricăror situații de viață, oricât de dramatice, printr-un echilibru parțial înăscut, parțial dobândit. Nu era omul să se lase copleșit de dificultăți. În primul rând, nu și le exterioriza. Își doza emoțiile cu severă măsură și, exersând în arta surăsului, îi învăța și pe cei din jur să facă la fel. Consideram mărturisirea o impudoare și împiedica solarul să cadă în nocturn prin puternica stavilă numită simț al datoriei. Meliorism iudaic? Știință de a lua temperatura existenței cu termometrul memoriei colective? Convingere că moderația este măsura de aur a lucrurilor? Cert este că, *întotdeauna, a știut să găsească soluția optimă pentru fiecare problemă oricât de „delicată”, cu maximum de respect pentru semenii și, respectiv, coreligionarii săi, mai puțin favorizați de soartă.*

Dar de ce - „*Bonté Tăcutul*”? Pentru că eroul lui Peretz, din nuvela cu același titlu, nu cere și nici măcar nu așteaptă răsplătă Divină pentru binele făcut oamenilor. Nici nu-și clamează suferințele proprii. Știe că aici, pe pământ, lupta pentru subzistență este urcș anevoios, reluat, zilnic, de la capăt. Că oamenii aflați în impas n-au nevoie de vorbe, ci de-o mână

de ajutor. Și, într-adevăr, ceea ce conștientizează secretarul general al F.C.E.R., începând din '64 - când Șef Rabinul Rosen, devenit, după moartea lui Israel Bacal, și președinte al Federației, își formează echipa de colaboratori apropiați -, este grija ca orice evreu al comunității, cu mijloace materiale oricât de precare, să poată avea cu ce trăi în limitele decenței. Ceea ce construiește, cu modestie și delicatețe, Emil Schechter, se află în sintezele făcute publice la fiecare întrunire a Comitetului de Conducere al Federației ori în fața președinților de comunități din toată țara. Sinteze din care reies *profunde cunoștințe de iudaism, vocația facerii de bine, conștiința responsabilității*. Sinteze care, prin statisticile avansate, oferă o dimensiune exactă a vieții evreiești din acea epocă. În 1972, de pildă, existau 68 de comunități, 27 de obști, 153 de sinagogi în funcțiune, nouă băi rituale, 9.000 de asistați, 11 restaurante rituale cu 2.500 de consumatori. În '78, Federația avea nouă cămine de bătrâni. Cifre care ne întristează, comparându-le cu prezentul, cu dramatica noastră descreștere numerică. Dar sunt și cifre care ne bucură. În același an, din 400.000 de

VOCAȚIA ȘI MODESTIA RESPONSABILITĂȚII

□ Coechipierul numărul 1 al Șef Rabinului Rosen

□ Modestia, bunătatea, conștiința responsabilității

□ Credința avrahamitică în menirea Binelui

evrei supraviețuitori ai Holocaustului, câți erau după război, 380.000 făcuseră Alia. 380.000 de destine de evrei români devin israelieni, continuând să vorbească, în casă, românește și transmițând limba țării-mamă copiilor și copiilor copiilor lor. Nepoții moștenesc nu doar limba română, dar și legăturile afective cu țara de origine a bunicilor lor. Cifra (380.000) avea să mai crească până în primii ani de după '90. Printre cei ce făceau Alia atunci era și av. Emil Schechter.

Dacă s-ar realiza un „Who's who” al obștii noastre, în dreptul numelui Emil Schechter s-ar putea scrie:

coechipierul numărul 1, în administrația F.C.E.R., al Șef Rabinului Rosen, într-o perioadă în care România era singura țară din lagărul socialist cu viață evreiască organizată. Emil Schechter nu vorbea niciodată în nume personal. Dar, din fiecare informare prezentată anual, se coagulează tot ceea ce înseamnă fedaka. Într-o vreme a penuriei de hrană, lumină, căldură, grija pentru oameni devine a doua sa natură. Atunci se pun în operă fapte care, acum, intră în obișnuință: mesele la domiciliu, ajutoarele de Pesah, carnea cașer... Nu doar oamenii, ci și edificiile de cult se bucură de atenția

□ Într-o ședință, alături de membri ai Comitetului de Conducere al Federației

și veghea sa. Din nou, câteva cifre semnificative: la începutul anilor '70, 50 de sinagogi sunt reamenajate, 40 de cimitire - îngrădite, 15 capele reparate ș.a. Gospodarul atent și eficient nu se mărginează să supravegheze totul din fotoliul său de la biroul etajului întâi din Sf. Vineri. Din reportajele semnate de Victor Rusu - atunci, prim-redactor al revistei - aflăm despre drumurile secretarului general în țară, fie că este vorba de comunități mari (Iași, Timișoara, Arad, Oradea), comunități mici (Dorohoi, Hârlău) sau obști (Valea lui Mihai). Nevoia de a da preț vieții prin iubirea aproapelui este concepția lui de viață neexprimată în cuvinte, dar vizibilă în tot ce face.

Dacă vrei să renaști în întreg, trebuie să vezi întregul în fărâma. În momente de intensitate sufletească, cum sunt sărbătoririle la ani „rotunzi” de sacerdoțiu ale Șef Rabinului Rosen, aniversările revistei ș.a., Emil Schechter știe să-și embrace gândurile în veșminte ce atestă certe *înzestrări literare și cultură iudaică*. Iată, bunăoară, câteva frânturi din alocuțiunea rostită la aniversarea a 20 de ani de păstorire ai Eminenței Sale: „Cu înțelepciune, dăruire de sine și energie nescăpată, a pornit din primul ceas să înlăture ruinele, să steargă lacrimile, să trezească energiile [...]. Pentru prima dată în istoria iudaismului în această țară, Șef Rabinul dr. Moses Rosen a devenit conducătorul unanim recunoscut și respectat nu al unui rit sau al unei orientări din sânul iudaismului, ci al întregii obști”. Și o caracterizare percutantă a „Revistei Culturii Mozaic”: „un lavne al iudaismului din România”. Departe de el gândul de a face simple dantelării verbale din cunoștințele biblice. Ele intră, firesc, în compoziția *făpturilor palpabile* ale posesorului lor.

Aidoma protagonistului din cunoscuta nuvelă a lui Peretz. Emil Schechter este conștient că lumea nu e decât un pod care ne trece de la o veșnicie la alta. Viața de secretar general al Federației, în care și-a înzidit cei mai buni ani, rămâne o unitate de măsură necunoscută de fizicieni, necuprinsă în dicționare; credința avrahamitică profundă în menirea Binelui.

IULIA DELEANU

Comunitatea Evreilor
din CRAIOVA

Subredacțiile R.E. și dialogul intercomunitar

Pentru a cunoaște mai bine dorințele cititorilor revistei noastre, redacția a decis să inițieze colocvii directe, cu reprezentanții lor, lideri și personalități din comunitate, cunoscuți intelectuali pe plan local. Primul dialog, care a durat peste trei ore, a avut loc la Craiova. Prof. univ. dr. Corneliu Sabetay, președintele comunității, a invitat la această discuție, alături de vice-președintele Ștefan Ardeleanu, fost ziarist, mai mulți tineri intelectuali, interesați de această problemă și anume: Sorin Singer, directorul executiv al Editurii Aius, și asistenții universitari de la Secția de Iudaistică a Facultății de Istorie, Tacu Isac Marian și Ady Schwartz.

În cuvântul său - după ce și-a mărturisit satisfacția față de conținutul general al revistei - dr. Corneliu Sabetay a exprimat o dorință „colectivă” a craiovenilor. Subliniind că „Realitatea Evreiască” nu trebuie să oglindească numai ceea ce se întâmplă în București, să nu fie numai o revistă a Federației, el a propus înființarea unei subredacții craiovene, prin implicarea tinerilor și reprezentanților generației de mijloc. Aceștia ar dori să abordeze o serie de aspecte din istoria trecută și prezentă a comunității locale, cu o tradiție îndelungată, să prezinte personalități din comunitatea evreiască provenind din Craiova, astăzi „vârfuri” în domeniul lor în România, Israel sau alte țări. Printre subiectele propuse de dr. Sabetay amintim materiale despre structura Alialei din Craiova sau despre militarii de origine română în armata israeliană.

Vorbind despre manifestările antisemite în mass media din România, președintele Comunității Evreilor din Craiova a cerut luări de poziții ferme, atât în paginile revistei noastre, cât și în cadrul unor emisiuni de televiziune, unde personalități bine pregătite din comunitate să dea răspunsuri documentate și dure tuturor celor care încearcă să reinvie acest fenomen. De asemenea, ar fi interesant de abordat problemele relațiilor internetice, ale ecumenismului.

Ștefan Ardeleanu a propus reînființarea rubricii „Dialog cu cititorii”, publicarea unor impresii din Israel scrise de neevrei, precum și a unui ciclu de articole, intitulat „Cine am fost, cine suntem”, despre viața și cariera unor oameni cunoscuți ai comunității. În condițiile în care în foarte multe comunități se înregistrează numeroase căsătorii mixte, ar fi de un real interes publicarea unor reportaje despre astfel

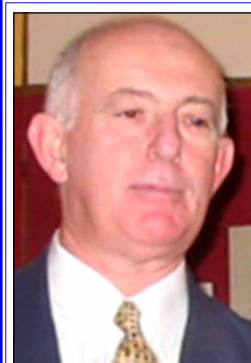
de familii - a spus vice-președintele comunității. Ar fi, de asemenea, utilă descrierea și popularizarea unor obiceiuri religioase, precum și a unor... rețete culinare tradiționale. În revistă ar trebui să-și găsească locul, chiar dacă nu în fiecare

număr, caricaturi și glume - a opinat Ștefan Ardeleanu. Sorin Singer, directorul executiv al Editurii Aius, a vorbit despre problemele difuzării revistei, despre necesitatea ca și cititorii neevrei, interesați de publicația noastră, să aibă acces la ea. La rândul său, el s-a alăturat propunerii de a populariza personalități evreiești din zona craioveană.

Asistentul universitar Adi Schwartz a propus și a promis articole despre Centrul de Iudaistică din Craiova, despre studenții care și-au ales această specializare și ce au devenit ei, menționând că dintre absolvenții din acest an de la Iudaistică nici unul nu este evreu.

Asistentul universitar Tacu Isac Marian a propus o rubrică despre realizările din Israel, despre cele mai importante personalități culturale, științifice, de origine română, care trăiesc în Israel sau în alte părți ale lumii, prezentări ale unor lucrări cu tematică evreiască scrise de neevrei, ca, de pildă, cele ale părintelui ortodox craiovean, Mihai Vladimirescu, unul dintre cei mai buni ebraiști.

Participanții la acest dialog au salutat inițiativa revistei, arătând că astfel de dialoguri directe sunt deosebit de utile pentru ambele părți.

Prof. univ. dr. CORNELIU SABETAY - la frumoasa vârstă de 60 de ani

La 1 aprilie a.c., prof. univ. dr. Corneliu Sabetay, președintele Comunității Evreilor din Craiova, a împlinit 60 de ani. Unul dintre cei mai dinamici și activi șefi de comunitate, prof. Sabetay este o personalitate proeminentă a urbei sale natale, Craiova, un om apreciat și iubit de concetățenii lui - evrei și neevrei - și, să nu uităm, de micii săi pacienți, mulți dintre ei datorându-și viața talentului său de chirurg. În afara activității sale spitalicești și universitare, prof. Corneliu Sabetay participă la numeroase sesiuni științifice, face muncă de cercetare și este autorul unui mare număr de lucrări și studii, publicate în țară și în străinătate. Sub conducerea lui, Comunitatea Evreilor din

Craiova, deși redusă ca număr, se poate lăuda cu o activitate bogată. Este tatăl unui tânăr medic din Israel și, de doi ani, bunic mândru al unei nepoțele, o adevărată păpușă vie și dragălașă. F.C.E.R. și revista „Realitatea Evreiască”, față de care domnia-sa a prezentat întotdeauna o mare deschidere și solicitare, îi dorește sănătate, fericire, împreună cu familia și, cum se spune pe la noi, „bis Hundert und Zwanzig”.

5 sugestii pentru o viitoare tematică

sursă de inspirație pentru reportaje despre trecut și prezent, despre personalități craiovene care au făcut și fac carieră în oraș sau în alte părți, despre relațiile interumane evrei-evrei, dar și evrei-români.

□ Craiova - așa cum ne-a spus Sorin Singer - este locul în care găsești elemente iudaice care nu există în alte orașe. Spuneți-mi dacă mai există într-o altă localitate o Piață Ierusalim, atât de multe străzi cu nume evreiești, sau o sală a Filarmonicii denumită după un evreu, cum este Sala „Filip Lazăr” din orașul nostru?

□ Știați că șeful de stat major al armatei israeliene, generalul Iftak Rontal, este craiovean? Este un subiect demn de abordat în revistă - ne-a sugerat dr. Corneliu Sabetay. Domnia-sa ne-a mai propus o temă, un adevărat „thriller” - istoria unui craiovean, Morel Barath, luat ostatic... la Entebbe. În plus, mulți craioveni au relații directe și indirecte cu Israelul, se simt legați sentimental de acesta, ei nu privesc Israelul numai din afară, obiectiv, ci dinăuntru, din profundul sufletului. Sunt abordări pe care trebuie să le încercăm pentru a da un suflu nou revistei, ca să zicem așa „să ne reîncercăm bateriile”.

□ Spre satisfacția noastră, din discuții a reieșit că, da, există o nouă generație de tineri intelectuali evrei la Craiova. Cine sunt ei și ce fac, care sunt așteptările lor, iată alte subiecte interesante de relatat. Și aici așteptăm prezentarea promisă, despre studenții de la Facultatea de Istorie care și-au ales specializarea iudaistică și care - așa cum ne-a spus Ady Schwartz - nu sunt evrei. Ce i-a îndemnat să aleagă, dintre alte specializări, tocmai pe aceasta, ce intenționează să facă în viitor - vom prezenta în articolele promise chiar de cel ce ne-a vorbit despre ei.

□ Relațiile interumane - un alt subiect inepuizabil. În ciuda diferenței de vârstă, dr. Corneliu Sabetay ne-a povestit că are amintiri de neuitat despre regretatul Prim Rabin al Timișoarei, dr. Victor Neumann z.I., cu care a fost prieten încă de pe vremea studenției, care l-a căsătorit și pe care l-a vizitat de câte ori a avut ocazia. Și astfel de povestiri are, cum s-ar zice, „fiecare în traistă”.

□ Relatări despre viața de zi cu zi, opinii despre tot ce se întâmplă în viața comunității - cea culturală, spirituală, religioasă, trimise nu numai de membrii viitoarei subredacții, ci de toți cititorii craioveni, vor îmbogăți paginile noastre, fiind baza noii rubrici propuse de Ștefan Ardeleanu, „Dialog cu cititorii”. Și deoarece, în pofida vârstei rotunde pe care o va împlini curând, îl considerăm membru al generației... tinere, îl întrebăm: pe când prima corespondență?

EVA GALAMBOS